గృహిణీపదమ్

"ఆవిడె...మరే...ఆ అమ్మాయిపేరు లీలావతి...' ఏ అమ్మాయి?'

ఆ... అమ్మాయే... ఆ అబ్బాయి లేదూ ... వాళ్ళ అమ్మ...'

"వాళ్ళ నాన్నపేరు..."

"నాన్నే..."

"ఒళ్ళు దగ్గరపెట్టుకుని జవాబు చెప్పు... చదవకుండా ఇష్టంవచ్చినట్టు వాగుతావేం..."

"చెపుతానుండుమరి...అతడు రాజ్యము... ఉహూ...అప్పుడు దేవతలందరూ... ఉహూ...ఊ...ఇదిగో అయన పేరు హిరణ్యకశివుడు...ఎబ్బే, ఏం పేరు..."

"ఏం..."

"లేకపోతే ఆ పేరేమిటి...అందరూ వెక్కిరించరూ...హిరణ్య...బలే...బలేపేరు..."

"నీ పేరు మహాబాగుందిలే..."

"బాగా లేదూ? ... ఆ అబ్బాయిపేరు చూడు ప్రహ్లాదుడుట...అంతకన్న నాపేరే బాగుంది..."

"సరేకాని, ఆవిడ పేరు లీలావతి కాదు..."

"పోనీ"

"అదికాదు... నీ పుస్తకంలో తప్పువ్రాశేరు. అసలు పేరు దత్త..."

"ఆ ...మరీ బాగుంది...దత్తేమిటి దత్తాగిత్తాను..."

"నేను చెప్పినట్టుగా చదువు...తెలిసిందా."

"మరి పంతులు కొట్టడూ."

"మా పంతులుకి అసలు వచ్చా..."

"రాకపోతే ఏం...కొట్టకూడదూ?"

"నీవు సరిగా చదవకపోతే నేనూ కొడతాను..."

"కొట్టు మరి...మామయ్య నడుగుతా నుండు..."పోనీ మా పంతుల్ని కొట్టరాదూ...అలా చెప్పొద్దని...

"అసలు పుస్తకం వ్రాసినవాడికే ఓ జెల్లా యిస్తే బాగుంటుంది."

"నన్ను మటుకు వద్దమ్మా...ఎవరినన్నా కొట్టు...ఆ అమ్మాయిపేరు ఏమైతే నాకేం...పోని, ఆవిడ వాళ్ళ అమ్మేనా"...

"ఆ...కాని పేరు లీలావతి కాదు... దత్త"

"మరి ఇందులో ఈలా ఉందే..."

తప్పని చెప్పడంలా...

"నిజంగా?"

"ఆc..."

"అయితే నే నీ పుస్తకం చదవను..."

"అని విసిరిపారేసాడు పుస్తకాన్ని బాబు...ఏదో ఆలోచించుకుంటూ ఆ నాటక మంతా గమనించకుండా, పరధ్యానంగా లోపలికి వస్తున్నాడు నెమ్మదిగా ఆయన. ఆ గ్రంధరాజం...మాక్మిలన్ రెండోవాచకం...తిన్నగా పోయి ముఖానికి తగిలి చేసిన తప్పు క్షమించమని కాళ్ళమీద పడిపోయింది, దెబ్బ తగలకబోయినా, ఆ తాకుడుకి తెలివి వచ్చింది ఆయనకి: తా నెక్కడ ఉన్నది గ్రహించ గల మామూలు ధోరణిలోకి వచ్చాడు... ఆలోచనలన్నీ చాలించాడు."

"ఏమిటీ అల్లరి బాబూ"

"నే నిది చదువను మామయ్యా; యిందులో అన్నీ తప్పులుట."

"ఎవరన్నారు?"

"బాబు, "ఆమే" అని సైగచేశాడు. ఆయన నవ్వి..."

"నీ చదువంతా వాడి కెందుకూ... అసలు ధోరణి చెడగొట్టబోకు" అన్నాడు ఆమెతో...

"తప్పులు చదువుతూంటే చూస్తూ ఊరుకోలేను. నేను నిజంగా ఎందు కని ఊరుకుంటున్నాను కాని, ఈలాటివి వ్రాసేవాళ్ళని, అచ్చువేసేవాళ్ళని, చదివించేవాళ్ళనీ..."

"పోనిద్దూ...ఇంతకూ అసలు కధ ఏమిటి?"

"ఆమె, బాబూ ఎవరికి తోచినట్టు వారు చెప్పారు. ఆయన అంతా విని, మళ్ళా నవ్వి,"

"నీవుమాత్రం ఆయీడున అలాగే చదువుకోలేదు...వాడికీ కాస్త తెలివి వచ్చిన తరువాత...తెలుస్తుంది...ఇంత చిన్నతనంలో, నీ చదువంతా వాడికి ఎలా అబ్బుతుంది?" అన్నాడు.

"చాల్లేండి...మీరు యిలాటి తీర్పులు బాగా తీరుస్తారు..."“అవధాన్లగా రేంచే స్తున్నారంటే తప్పువ్రాయనూ, దిద్దనూ; ఆయన భార్య ఏం చేస్తుందంటే ఒలుకబోయనూ, ఎత్తుకోనూ..." అన్నట్లు ముందు తప్పులు చదవడం తరువాత దిద్దుకోడం, ఇదేనా జీవితంలో చేసేపని...

"ఏమిటో, మన జీవిత మెంత...మనం చేసే పనెంత..."

"మళ్ళా మొదలా...మాట్లాడితే వేదాంత మేనా..."

"అవును నీకు నచ్చదు...కవయిత్రివి కనుక..."

"–బాబు సావకాశంగా అన్నీ ఆలకిస్తున్నాడు..." ఆ మాట వినేటప్పటికల్లా బిగ్గరగా నవ్వి...

"కవిత్రి...కవిత్రి ఏమిటి మామయ్యా జాపత్రి..." అన్నాడు...

"ఆమెకు ఓమాదిరిగా కోపం వచ్చేసింది: కొంచెం చిడిముడిపాటుతో"

"మీ వేదాంతం నా కవిత్వం...అందుకనే మన గోష్ఠి ఈలా ఉంది" అని రుంజుకుంటూ అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయింది

☆ ☆ ☆

ఇదిగో...

ఓయ్...

నిన్నే...

పలకవేం...

వినబడటంలా...

ఏం చేస్తున్నావ్...

ఎక్కడున్నావ్...

ఓమారి ఈలావస్తావ్...

...ఎన్ని రకాల పిలవడానికి వీలవుతుందో అన్ని విధాల పిలిచి చూసాడు: ఓ సంబోధనకన్నా, లోపలనుంచి ... "అఁ... వచ్చె"ననిగాని, పోనీ వినిపించుకున్నట్లు జవాబుకానిరాలేదు. పిలిచి, పిలిచి, నాలుగైదు నిమిషాలు నిదానించి చూశాడు. రాలేదు. ఇక ఇది పనికాదనుకుని, దగ్గర బల్లమీది కేసులోంచి ఫిడేలు తీసి, కమాన్ దబాయించి పట్టుకుని ఎగుడు దిగుడుగా రెండు మూడుసార్లు తీగెలమీంచి లాగాడు: ఓతీగె తెగింది: అంత ఉత్సాహంతో మరీజోరుగా వాయించడం మొదలుపెట్టాడు.కర్ణారుంతుదంగా, "విరిబోణి" ఛాయిలో, భైరవిరాగాన్ని భయపెట్టే కొన్ని వింతగమక విశేషాలు వాటంతటవి ఉదయించి, నానాగందరగోళం చేసేస్తున్నాయి. ఆయన ఇంకా అలాగే వాయిస్తున్నాడు...

"...బాగానే ఉంది... అనాటి కానాడు మరీ వస్తూందేం..."

"ఏమిటి?"

"...చిన్నతనం"

"ఎంత పిలిచినా పలుకకపోతే ఏం చేయమన్నావు?"

"ఏం చేయమన్నాను ... ఫిడేలు పాడుచేసి, పనికి రాకుండా చేయమన్నాను... చాల్లేండీ...మరీ నేర్చుకుంటున్నారు..."

"నీవు రాకపోతే కోపం వచ్చిందేమో ననుకున్నాను."

"అప్పుడు కాదు, ఇప్పుడు నిజంగానే వచ్చింది... ఏదో ఆలోచించుకుంటూ ఉంటే, ఇంతలో ఏం ముంచుకు పోతూందని ఆలా నిలువనీయకుండా పిలువడం ... అంత పనుంటే, మీరే లోపలికి రాకూడదేం..."

"నాకంతమాత్రం ఆలోచన తోచింది కాదు...సరేలే, పోనీ వెళ్ళు...ఏమీ లేదు..."

"మరి ఎందుకు పిలిచారు..."

"...రెండంకాలుమాత్రం మిగిలిపోయినాయికాదు నిన్న...ఇవాళ చదివేసేద్దాం... శాకుంతలం పట్టుకునిరా..."

"మన మిద్దరం కలిసి చదువుతూంటే కుదరడంలేదు. నేను విడిగా చదువుకుంటా లెండి..."

2

"మొగవాళ్ళు...ఛీ...వట్టి పశువులు..."

"అన్నది ఆమె చదువుతూన్న సంచిక విసిరిపుచ్చుకుని పారవేసి, చివాలున కుర్చీలోంచి లేస్తూ..."

ఆయన ఏమీ మారాడకుండా తెల్లబోతూ ఆమె వంక చూశాడు.

"కానీ...ఎన్నాళ్ళు ఏలుతారో చూద్దాం...ఇంత పొగరా... వివేకముండొద్దూ..."

ఆయన అలాగే చూస్తూన్నాడు టెప్పవేయకుండా.

"ఏం...అలా చూస్తారేం...మీకు సంతోషమేగా."

ఆయనకు ఆ ధూకుడు ఏమాత్రం అర్థంకావడం లేదు...ఏమీ అనకుండా ఊరుకున్నా ఆమె శాంతించేటట్టు లేదు... కోపకారణం ఏమిటో అసలు తెలియదు. ఏమనడానికీ తోచక నెమ్మదిగా...

"కాఫీ చల్లారిపోవడం లేదూ?..." అని ఆమెవైపు చూడకుండా ముఖం తిప్పుకున్నాడు...

"పోనీండి...ఇవన్నీ చూస్తూంటే నాకు కడుపు ఇది వరకే నిండిపోయింది. నావంతూ, మీవంతూ మీరే త్రాగేసేయండి."

"ఆయన త్రాగబోయినాడు..."

"మీకేం... నే నెంత వేదన పడుతూంటే మాత్రం మీకేం... నాకు తోడా, నీడా ఎవరున్నారు దగ్గర నన్నాదరించేందుకు? నామీద మీకు ఎందుకు జాలి ఉంటుంది? ఓ అమ్మ కన్నబిడ్డను... పరాయిదాన్ని నేనేమైతే మాత్రం మీకేం..."

"అలాగేం"...అన్నాడు ఆయన చిరునవ్వుతో.

"ఇంకా అలాగేం అంటారు! ... మీజాతంతా అంతే... విశ్వాసఘాతకులు...నమ్మించి గొంతుకోస్తారు... ఛీ... వాళ్ళను ఎన్నటికీ నమ్మకూడదు..."

ఈ చదువంతా అగమ్యగోచరంగా ఉంది: ఇదివరలో ఎన్నడన్నా కసరినా, విసిరికొట్టినా, ఆ సత్కారాలన్నీ తనకే: ఇప్పటిధోరణి చూడగా జాతి అంతకూ తిప్పలు వచ్చినవి. లోకంలో ఉన్న యావన్మంది మొగవాళ్ళూ ఆమె యెడల ఏం అపరాధం చేశారో!

"మరి పెళ్ళి చేసుకోవచ్చేం?"

ఆమె మరీ రేగింది.

"మళ్ళా అక్కడా మోసమే: మానాన్న చేశాడు ఇదాంతా...ఆయనకుకూడా అభిమానమే...ఏమీ తెలియనప్పుడు మోసం చేశారు...నేనా...నేనైతేనా...నాకే అప్పటికి బుద్ధితెలిసిఉంటేనా...పెళ్లికొడుకనేవాడు కళ్ళబడేనా అంటే, దిమ్మతిరిగిపోయేటట్టు ఓజెల్లా ఇచ్చేసేదాన్ని..."

"అలాగైతే...మరి..."

"మరిలేదు గిరిలేదు... మీ మొగవాళ్ళనే పెళ్ళిచేసుకోవాలని ఏ శాస్త్రంలో ఉంది. ఆడవాళ్ళని మోసగించి వలలో వేసుకునేందుకు మొగవాళ్ళందరూ మొనగాళ్ళే... తెలియక మోసబోతున్నారు కాని ... తెలిస్తే ఏ మానుషమున్న ఆడది...మొగవాణ్ణి

పెళ్ళిచేసుకునేందుకు వప్పుకుంటుంది...నా యిష్టంమీదనే వదిలిపెడితేనా ... మా మామయ్యకూతురు కామాక్షిని పెళ్ళిచేసుకునేదాన్ని ... హాయిగా ఎంతో అన్యోన్యంగా ఉండేవాళ్ళం..."

అయన నెమ్మదిగా, మాటకు అడ్డంవచ్చి-

"నిజమే... నేనూ ఏదో ఆడపిల్లను వరించడంమానేసి, మా మేనత్తకొడకును చేసుకున్నట్లయితే బాగుండేది: ఇద్దరం సైకిళ్ళెక్కి తిరుగుతూ, సినీమాలకి వెళుతూ, మరీ హాయిగా ఉండేవాళ్ళం" అన్నాడు.

ఆమె ఓ క్షణం నిదానించి అయనవంక చూసి పకపక నవ్వింది...అయన చిరునవ్వుతో ఊరుకున్నాడు...

"కాని అంతటితో ఆణగలేదు ... ఆ ప్రసన్న భావం రవంతసేపుమాత్రం కనుపించింది... మళ్ళా బొమలు ముడిపడుతున్నవి. ముఖం జేవురిస్తూన్నది..."

"చాల్లెండి...మీ మాయలూ మీరూను...నన్ను మరపించాలని చూస్తున్నారా... నేనా...నా కసి ఎన్నటికైనా తీర్చుంటాను."

ఇక నిదానించలేకపోయినా డాయన...

"ఎందుకు ఈ గల్లంతు...ఎవరేం చేశారు..."

"అని సరసంగానే ప్రశ్నించాడు..."

"మీరు చూడండి...మీ కళ్ళు చల్లబడతవి..." అని సంచిక తీసుకువచ్చి - అయనమీదకు విసిరివేసినట్లుగా అందిచ్చింది...

"అయన అందుకుని మెదలకుండా ఊరుకున్నాడు."

"చూడరేం మరి."

"ఏమిటి..."

"నా మొగం..."

"అయన ఆమెవంక అమాయకంగా చూశాడు..."

"మీకంతా వేళాకోళంగా ఉంది..."

"కాదుగాని...విషయ మేమిటో చెపుదూ. ఎందుకీ రాద్ధాంతమంతా..."

"అడ్డమయినవాళ్ళ కథలూ, పద్యాలూ... పనికి మాలిన వ్యాసాలూ, ఇవన్నీ వేయవచ్చునుగాని, నా కథకు మాత్రం చోటులేదు కాబోలు ఇందులో -"

అయన కాస్త తెప్పరిల్లాడు-

"అదా సంగతి! - అయినా తిన్నగా మరోమారి చూడు - నీవు పంపిస్తే వేయకుండా ఉంటారా?"

"ఎన్నిమార్లుచూడను - నాకేమైనా - మతిబోయిందనుకున్నారా - ఈలాటి చేతగానివాళ్ళు - కథ పంపమని వేధించుకు తినడమెందుకూ - రెండు ఉత్తరాలు వచ్చిన తరువాతనే, పోనీకదా అని పంపించాను."

"ఆలస్యంగాఅందిందేమో...ఏదైనా అలాటి ఆటంకం ఉంటేనేగాని వేయకుండా మానరే...అయినా ఉత్తరమన్నా వ్రాస్తారుకాదూ - సంగతి తెలియకుండా ఎందు కింత తొందర?"

"వాళ్ళకేం...ఉత్తరం వ్రాస్తారూ? అమాత్రం మర్యాద కూడ తెలుసూ?"

"పోనీ యీమారు పడకపోతేమాత్రమేం? నీ గౌరవానికి లోటా?"

"ఆ సంగతి మీకేం తెలుసు - అయినా మీ కిది అంతా నవ్వుగా ఉంటుంది - కానీండీ...ఎన్నటికైనా నేనే గెలుస్తాను-"

లోపలనుంచి 'మామయ్యా' అని బాబు కేకవేశాడు. సందుచిక్కిందే వ్యవధానంగా ఆయన తప్పించుకుని లోపలకు వెళ్ళిపోయినాడు. ఆమె వెనుకనుంచి సణుగుతూనే ఉంది.

వెంటనే, బాబూ, ఆయన తిరిగి వచ్చారు - ఆయన ఈసారి నిర్భయంగా ఆమెను చూసి నవ్వేశాడు...బాబు, మోసుకువచ్చిన పుస్తకాన్ని క్రిందకు పడేసి తానుకూడా, అర్థం తెలియకుండానే నవ్వడం మొదలుపెట్టాడు.

ఆమె ఆశ్చర్యపడ్డది...

"నీవు చూసినసంచిక పాతది. ఏలా వచ్చిందో పొరబాటున మరి...ఇవాళ...ఇదిగో ఇంకొకటి వచ్చింది చూడు... ఇందులో ఉందేమో"

అన్నా డాయన.

ఆమె చెంగున ముందుకు దుమికి, ఆ సంచిక తీసుకున్నది: గబగబ పేజీలు తిరగవేసి, మధ్యలో ఎక్కడనో తీసి, నవ్వుమొగంతో చదవడం మొదలుపెట్టింది...

"ఉన్నదా" అన్నా డాయన.

"ఆమె తల ఊపింది..."

"అమ్మ! బ్రతికిపోయాం అందరమూను!" అనితనలో తాను ఆమెకు వినబడేటట్టుగానే అనుకున్నా డాయన...

ఆమె కొంచెంసేపు ఏం మాట్లాడకుండా ఉండి, మళ్లాకోపంగా..."చూడండి...వీళ్ళ దేం ముంచుకుపోయిందో... అడ్డమయిన కథలకీ చిత్రాలు వేయించి, నా ఒక్కదానికే మానేశారు...వీళ్ళు..."

ఆయన ఇక అక్కడ నిలువలేదు...

3

ఆహా...ఎంత చక్కగా అన్నాడో మహానుభావుడు...ఈ మాదిరివి చదివినతరువాత... మళ్ళా ఏం మొగంపెట్టుకుని బయలుదేరుతారో కవులమంటూ?...అయినా...భావంలో బడాయి...కాగితంమీద పరాయి... ఖరాబు కవిత్వ మాయెను ఇప్పటి రకా లందరిదీని!"

"ఒక్కపద్యం...ఒక్క పాదం చివరికి ... ఇంత చక్కగా వ్రాస్తే చాలదూ...'శ్వసితి కథ మసౌ రసాల శాఖాం చిరవిరహేన విలోక్య పుష్పితాగ్రాం'...ఆహా..."

ఆయన తన్మయుడౌతున్నాడు...ఆమె ఆ వైఖరంతా గమనిస్తూ, ఎకెసెక్కంగా చూస్తూ...తనను చూసిఅయినా ఆ ధోరణి మానుతాడేమో...అయినా చూసాడో, లేదోనని, అలాగే గుమ్మంలో నిలుచుని ఉన్నది, కర్టెన్ సగము తొలగించి...

"...ఎవరా మహానుభావుడు?..."

"ఆయన ఆమెవంక చూడకుండా, తన ధోరణిలో తా నున్నాడు... ఇక లాభంలే దనుకుని ఆమె...అలా పలుకరించింది..."

ఆయన వెంటనేజవాబు చెప్పకుండా...సావకాశంగా ఆమెను లక్షించి తరువాత, మరీ నిదానంగా చిరునవ్వుతో...

"జయదేవుడు..." అన్నాడు...

"ఓస్...అత డటండు...అంటే...ఏ జయదేవుడు పద్మావతి మగడే కాదూ?"

"...అవునని తలూపాడు ఆయన నవ్వుతూనే..."

"నిజమే...ఆయన కేం...ఏదో పూర్వజన్మాన సుకృతం చేసుకున్నాడు గనుక అలాటి భార్య లభించింది... అంతేకాని ఆయన ప్రయోజకత్వం ఏముంది? ... అదంతా ఆమె పుట్టింటివారి ఆస్తి...అనుభవించడానికే ఆయన... స్త్రీవిత్త మధమాధమం ...ఏమిటి ఆయన గొప్ప ఇక?"

"ఏం?"

"ఏముంది. ఆమె లేకపోతే ఊరా, పేరా...మిస్టర్ పద్మావతి అనే ఏమన్నా ఆయనకు గౌరవం ఉంటే!"

"...ఆ మహాకావ్యం–"

"ఆమె... ఆపద్మావతి రచించింది... లేకపోతే ఆయన తరమా"

"అలాగేం..."

"కాదేం, మరి: అయినయింటిపిల్ల కనుక, ఎంత అప్రయోజకుడయినా, అతన్నే ఆశ్రయించుకుని, అతనికి గౌరవం తెప్పించాలని ప్రయత్నించింది.... పెండ్లాం వ్రాసిన కావ్యాన్ని తగుదునమ్మా అంటూ తనపేర పెట్టించుకున్నాడు...చేసుకున్న భార్య ఎంత గుణవంతురాలైనా...అంతలోకువ... అయినా తిరుగపడదుకదా అనే దిలాసాకూడా ఉంది కాదూ... హిందూధర్మంట! మొగవాడికి ఒధర్మం... అదే ఆడదానికి అధర్మం... ఏం న్యాయమో!"

"అయితే గీతగోవిందం స్త్రీధన మన్నమాట"

"ఆఁ...నికరంగా...అయినా ఆ మాట అందులోనే ఉన్నదికాదూ"

"ఏమని?"

"జాగ్రత్తగాచదివితే...నిష్పక్షపాతంగా ఆలోచిస్తే...తెలుస్తుంది...ఓమాదిరిగా చూస్తే జయదేవుడూ అమాయకుడే.. .గ్రంథంలోనే వ్రాయించుకున్నాడు కాదూ..."పద్మావతీ చరణచారణచక్రవర్తీ" అని...ఇంకా అంతకన్న విశదంగా. ..విపులంగా. ఏలా చెపుతాడూ...పెళ్లాంకాళ్ళు పిసికి ...అంత పెద్దవాణ్ణయినానని...సర్గాంతాన కృష్ణదాసునని చెప్పకున్నాడుకాదూ...మరి...పోనీ పద్మావతికి ఇంకోపేరు కృష్ణ అని విన్నారా?"

"లేదు..."

"సరే...మీకు కావలసిన సంగతులు ఏవీ తెలియవు!– ఇప్పటికన్నా తెలిసిందా... గీతగోవిందం వ్రాసింది ...వ్రాయగలది స్త్రీయేనని –"

"అలాగేం?"

"అవును. మీసంస్కృతకవులలో ఎంతమందిభార్యల వల్ల పయికివచ్చిన వాళ్ళున్నారు!...రాజశేఖరుడి...అతనికి ఓనమాలన్నా వచ్చా?...అవంతిసుందరి వ్రాసిన నాటకాలు కావండీ అవన్నీని..." వాచస్పతి మిశ్రుడు...సరే భామతి సంగతిచెప్పనే అక్కరలేదు కదా...లీలావతిగణితం భాస్కరాచార్యులేనా రచించింది –లోకంలో ఇప్పుడు కూతుళ్ళ సొమ్ముతిన్నారంటేనే విని ఆశ్చర్యపడుతున్నాం...సాపుగా గ్రంథమే కొట్టేసి తనపేరు పెట్టుకుంటే...ఇక ఏమిటి ఆ మహానుభావుణ్ణే చేసేది?..."

"ఇదో కొత్త సిద్ధాంతంలాగా ఉందే"

"మాటకు అడ్డం రామోకండి...కాళిదాసును తీసుకొండి...మీవాడనే అభిమానం విడిచి ఆలోచించండి. ఆ కావ్యాలు, నాటకాలూ, విలాసవతి రచించిందో, లేక అతడేనో..."

"సరే...ఇంతకూ నీవు అనేదేమిటి?"

"కవిత్వం – చిత్రం – శిల్పం – ఇంత ఎందుకూ, ఏ రమణీయమైన కల్పనన్నా, సృష్టిఅయినా, ఆడవాళ్ళు చేయాలి... పురుషు డెవరండీ – ఆతనిచేత నేమౌతుందండి..."

"మరి...కొన్ని పురుషులు రచించినవికూడా ఉన్నవి కాదూ?"

"కాదు...సృష్టిలో, నూతన నిర్మాణానికి సామర్థ్యం వినియోగించకలది...అసలు ఉన్నది...స్త్రీయే. స్త్రీఒక్కతే – కొన్ని స్త్రీలపేరుతో ఉన్నాయి...కొందరు స్త్రీలే, ఏ మొగుడో, తండ్రో కాజేస్తాడేమోననే భయంతో, చాటుగా కావ్యరచన చేసుకుంటూ, మరోమారు పేరు ...ఏ మాఘుడనో, భవభూతనో పెట్టుకునేవారు..."

"నిజంగా"

"అవును – నేను సప్రమాణంగా రుజువు చేస్తాను...ఈ కవులు, శిల్పులు, చిత్రకారులు...అందరూ స్త్రీలేనని..."

"ఆఁ..."

"అప్పటికికాదు...ఇప్పుడుమాత్రం – ఎంతమంది మొగవాళ్ళు పత్రికలకు ఆడపేరున వ్రాసి పంపుతుంటారు... లేకపోతె తమ రచనలు ఎవరూ ఆదరించరని – అందుకనే చూడండి – పరువుగల ఆడది ఈరోజుల్లో తనపేరున ఏమీ వ్రాయదు – సాధారణంగా మొగపేరు పెట్టుకుని గౌరవం నిలుపుకుంటున్నారు – ఆడపేరున్న ఏ వ్యాసమన్నా – పద్యమన్నా – చిత్రమన్నా బాగుంటుందో ఏమో చూడండి... ఎందుచేతంటే అవన్నీ ఆడపేరు పెట్టుకుని మొగవాళ్లు చేసే పనులు..."

"నీ సిద్ధాంతాలతో ఉక్కిరిబిక్కి రవుతున్నాను. నాకో సందేహముంది, అడుగనా?"

"ఊఁ–"

"మరి నీకు చానా పేరున్నదికాదూ... నీవు పేరు మార్చుకోలేదేం...నీవు స్త్రీవా – పురుషుడవా...?"

"మీ కెందుకూ...నా సంగతి?"

"నీవు ఎవరవైతే నాకేం–నీ భర్తనయినందుకు నాకు గౌరవం వస్తొందనే సంతోషం–"

"చాల్లెండి...మీరు ఎప్పుడూ ఇంతే..."

... ...

"దయచేయండి శాస్త్రులుగారూ!"

అని లేచి తాను కూర్చున్న కుర్చీ ఆయనకిచ్చి తాను మరో చోట కూర్చున్నాడు. ఆ వచ్చిన పండితుడు సావకాశంగా కుర్చీలోకూర్చుని, శాలువ అంచు సరిగా పైకి కనపడేటట్టు అమర్చుకుని, గడ్డం సవరించుకుంటూ–

"రేపు ఆచార్యజయంతి కదా-తాము శ్రమతీసుకుని ఉపన్యసించాలని కోరడానికి వచ్చాను. దీక్షితులుగారు, మీరు అంగీకరించక తప్పదని చెప్పమన్నారు-"

అన్నాడు-

ఆయన ఆశ్చర్యపడుతూ-

"మీలాంటివా రందరూ, నన్నింత అన్యాయంచేస్తే ఏలా? మీరు నిలుచున్నచోట నిలువడానికికూడా నాకు అర్హతలేదే? నాయందుండే వాత్సల్యంచేత దీక్షితులుగారూ, మీబోటి పెద్దలూ, అభిమానించడమేకాని - ఈ శిష్యుణ్ణి మరీ ముందుకు తీసుకురామోకండి-"

అన్నాడు వినయంగా -

"నాయనా! మీరు నాకన్న చిన్నవారైనా, జ్ఞానవృద్ధులు - మాకు అందని అనే కాంశాలు మీరుసులభంగా గ్రహించగలరు. మీ మేధాసంపత్తి అలాంటిది. మీరు నిరాకరించరనే కోరుతాను...మీ రందరూ వృద్ధిలోకి వస్తూంటే చూడటంకన్న మాకు వేరే కావాలసింది ఏమున్నది...అన్యధా ఎంచుకోకుండా, తప్పకుండా ప్తూనుకోవాలి..."

అని ఉపస్యసించాడు ఆ శాస్త్రులుగారు...

"...అహో స్థవిరభల్లుకస్య మంత్రోపన్యాస...పరిహాసకుశలతాచ..."

-శాస్త్రుర్లుగారు తెల్లబోయినాడు - కోపంవచ్చింది - లేవబోతున్నాడు-

"ఆయన ఏమి చలించకుండానే శాస్త్రుర్లుగారితో - "

"నా భార్య అండీ - మురారి చదువుతున్నది -" అన్నాడు - శాస్త్రుర్లుగారు కొంచెం శాంతించి లేచేప్రయత్నం మానాడు - ఆయన ఏదో సంభాషణ మొదలుపెట్ట బోతున్నాడు, ధోరణి మార్చడానికి - బాబు పరుగెత్తుకుని వచ్చాడు ఇంతలో -

"చూడు మామయ్యా! అత్త ఎందుకో - ఏలా నవ్వుతుందో" అని శాస్త్రుర్లుగారివంక ఓక్షణం చూసి - బిగ్గరగా నవ్వి -

"నిన్ను చూసే - అత్త నవ్వుతూంది -" అని నవ్వుకుంటూనే లోపలికి పారిపోయినాడు:

శాస్త్రుర్లుగారు. సెలవు దీసుకోకుండానే వెళ్ళిపోయినాడు -

"ఆయన ఏమి అనకుండా కూర్చూనే ఉన్నాడు. లోపల నుంచి నవ్వు వినబడుతూనేఉంది -"

"కొంతసేపటికి, బాబు ఆమెను అక్కడికి లాక్కుని వచ్చాడు - ఆయన కుర్చీదగ్గరగా ఆమెను తీసుకుని వెళ్ళి -"

"చూడు మామయ్యా - తాను మహా బాగుంది కాబోలు ... ఎల్లా నవ్వుతూందో చూడు - అత్తా! నీవు అలాగే ఉంటావులే ముసలాడవై - శాలువ కప్పుకుని - గడ్డం మీసం అతికించుకుని -"

ఆమె బాబును కొట్టపోయింది - - తప్పించుకుని పారిపోయినాడు.

"-ఇప్పటికన్నా తెలిసిందా మురారి ఆడదో - మొగవాడో."

అన్నది నవ్వుతూ ఆమె. ఆయన చిన్నబోయినాడు.

4

"–ఆశారద చంద్రికామందహాసాల్లో – ఆ కిరణామృత వృష్టిలో – యమునా సైకతస్థలాల – రహః ప్రదేశాల ఆ ఆనందమయుడు మురళి మ్రోయించితే, లోకాలన్ని మార్మ్రోగవా? – ఆ విశ్వమోహనమూర్తి పల్లవించితే, సృష్టంతా పల్లవించదా – ఆవల్లరీ పల్లవుడు – ఆ రాధాలోలుడు – ఆ –"

–తెల్లని పాలవెన్నెల – హాయిగా చల్లనిగాలి... తల దిమ్మెక్కేటట్టు పన్నీరు పూల వాసన – కిటికీ దగ్గరగా, వెన్నెల మీదపడేటట్టు కూర్చుని, ఆమె ఏదో వ్రాసుకుంటూంది.

వంచినతల ఎత్తుకుండా గంటకుపైగా ఆమె అలాగే ఉన్నది. కలము సాఫీగా, చకచకా నడుస్తూంది. కాగితాలన్నీ క్రమంగా జ్యోత్స్నా రూపాల్ని వీడికళంకాంకితములై పోతూన్నవి – శచీవల్లభునిలాగా – రాధాకృష్ణులు కలుసుకున్నారు. ఏలాగైతేనేం యమునా తీరాన ప్రణయకోపాలూ, పరిహాసాలూ అన్నీ చాలించి – ఒకరి కౌగిలిలో ఒకరు చేరబోతున్నారు –

"మనసులో భావాలు ఎంత ఉబుకుతున్నా, ఇక కలము పట్టడానికి విసుగనిపించింది ఆమెకు. కాని వ్రాస్తున్నది ఆఖరు కానిది, వదలివేయ బుద్ధి పుట్టడంలేదు – అప్పటికి మటుకు – ఏమీ ఆలోచన తెమలక – దీపం చాలా తగ్గించేసి వెన్నెలలో కూర్చుంది విశ్రాంతిగా."

అక్కడనుంచి చూస్తే తోట చాలావరకు కనపడుతూంది – కొంచెం చలిగా ఉన్నా, ఇక అక్కడ కూర్చుండటానికి మనసొప్పిందికాదు. కాస్సేపు బయట తిరిగితే బాగుంటుందనుకుని, లేచి క్రిందకు రాబోతున్నది, రాధాకృష్ణుల ప్రేమగాధను ఆనాటి కక్కడికి ఆపివేసి.

శాలువ వేసుకున్నది – అద్దంలో చూసుకుని బాగుండలేదనుకుని మళ్ళా తీసివేసింది...ముంగురులు చెరిగినట్లుగా తోచి చక్కగా సవరించకున్నది – ఇక వెళ్ళుదామని అక్కడ నుంచి కదిలి –

–నిశ్చలంగా అలాగే నిలువబడిపోయింది – మొదట కొంచెంసేపుదాకా నమ్మలేకనేపోయింది – భ్రాంతి యేమోననుకున్నది – వెన్నెలమాయలేమో – తన కన్నులే మోసం చేస్తున్నాయేమోనని చాలా ఆలోచించింది – పోనీ, నిజమైనా – ఆయన కాడేమో – ఆ విశ్వాసఘాతకుడు –

–నమ్మలేక, నమ్మలేక – నమ్మక తప్పనిసరిగా నమ్మింది – మరెవరూ కారు – ఆయనే ఇక – ఆమె!

ఆయన, ఆ యువతిని – కౌగిలించుకోడం స్పష్టంగా చూసింది – ఎన్నాళ్ళనుంచో, ఈ – ద్రోహము! – తాను కలలోనైనా తలచలేదే – ఆయన మరొక ఆమెను వరిస్తాడని – వరించాలనే ఆ "యావ" – ఆ సామర్థ్యం ఉన్నదని అయినా అనుకోలేదే – అంత స్వేచ్ఛగా తన కళ్ళయెదుట, తనయింటిలో తనతో అనుభవించాలన్న ఆ ప్రణయమంతా, మరొక్కతెతో అనుభవించడానికి సాహసిస్తున్నాడా? – తనమీది కోరికలు, తాను – తానే తీర్చవలసిన కోరికలు – ఎవతెయో స్వైరిణి తీరుస్తూన్నదా – ఇంత కాపటికూడా, ఆయన?

ఇక చూడలేకపోయింది - ఆ ఉద్రేకంలో తానేం చేస్తున్నదీ తెలియకుండానే గబగబ క్రిందికి దిగివచ్చింది -

"అత్తా ఇంకా వేళకాలేదూ?" అని అడిగాడు అడ్డం వచ్చి బాబు -

"ఆమెకు కోపం ఇనుమడించింది - ఆపిల్లవాని కేమీ బదులు చెప్పకుండానే, త్రోవతప్పుకునేటట్టు ఆ పసివాణ్ణి తోసివేసి, తాను ముందుకు దూకింది -"

"అమ్మా! అప్పుడే బయలుదేరుతారా!" అని చాలా వినయంగా ప్రశ్నించాడు షావ్వర్, మెట్లు ఎక్కుతూ ఆమెకు ఎదురుపడి-

"-అసలు వెళ్ళను-నీ వింకా వెళ్ళిపో-" అని గర్జించినట్టుగా జవాబు చెప్పి అక్కడ నిలువకుండాపోయింది - అతడు తెల్లబోయినాడు, ఆమె ధోరణి అర్థంచేసుకోలేక-

ఏలా అక్కడకు చేరుకున్నదో, ఆ ఉన్మాదతుల్యావస్థలో ఆమెకు తెలియనేలేదు-

"చలి వేస్తూందికాదూ" - అని ఆయన మాట వినబడ్డది-

ఆమె, ఆయన్ని చూడనేలేదు - మాట విని చప్పున ఆగిపోయింది - కోపభరంచేత మాటాడనూ లేకపోయింది - కాని ఏలాగైనా పక్కా ఖండితగనుక...

"సరససల్లాపాలకి చలిగా ఉంటేనే బాగుంటుంది కాదూ?" అన్నది ఓరగా ఆయన్ని చూసి.

"అలాగేం!" అన్నాడు ఆయన ఆ అమాయకపు మామూలు ధోరణిలోనే.

"నేను మీ ఏకాంతానికి భంగం కలిగించాను, తెలియక - మీరు, దేవితో కూడియున్నారని అనుకోలేదు - మన్నించండి - ఏదీ - ఆ సాధ్వీమణి!-"

ఆయన ఏమీ మాటాడలేదు-

"ప్రణయకోపమా ఏమిటి చెప్పరేం - జడతో వీపుకందేటట్టు సత్కారాలు జరిగినాయా? - అసలు - పోనీ - జడ ఉన్న నాయికేనా-"

"నాయికకు వాలుజడ ఉండాలనే నియమం ఉన్నదా?"

... ...

"ఎవరానాయిక ... ఇంతకూను" అన్నాడాయన -

-'ఎంతఅమాయకులు! - తెలియకుండానే కౌగలించగలిగారు - మీ ప్రియురాలుకూడా - తన బాహులతను - కోమల బాహువల్లరిని - మీ మెడకు పెనవేసిందా-'

ఆయనకు అర్థంకాలేదు-

"అమ్మ! ఎంతవారండి - మీ వేదాంతమంతా ఇందుకేనా...ఎన్నాళ్ళనుంచి, ఈ వ్యాసంగం - నూతన ప్రణయమూ, ఏమిటి?"

"ఏమిటి ఈ భావకవిత్వం?"

"నేను చూడలేదనుకున్నారేం - పాపం ఎన్నటికైనా బయటపడకమానదు - ఎవరు ఆమె - చెప్పండి?"

"ఎవరు - ఆమె?"

"నన్ను మోసగించలేరు - నేను చూచాను - ఎవరో - చెప్పండి - తప్పదు -"

"ఎవరు?"

"చెప్పుతారా, లేదా?"

"ఏమని?"

"మీ గడుసుదనం చాలించండి – ఎవరు – ఆమె – ఎన్నాళ్ళనుంచి మీకీ స్నేహం–"

"ఆమె–?–ఆమె ఎవరో నీవే చెప్పు మరి విసిగించక – తరువాత స్నేహంసంగతి నీకే తెలుస్తుంది–"

"ఆమె తాను చూసినదంతా చెప్పింది కోపంగా."

"చెప్పితీరాలి – తప్పదు–" అన్నది –

"ఆయన నవ్వి–"

"వెన్నెలలో, నీవు పొరబడి ఉంటావు – ఎవరూ లేరు – నాకు– నాకుతోడు ఒక ప్రియురాలుకూడానా – ఈ ఛాందసుడికి – బలే –"అన్నాడు–

ఆమె అంతటితో ఊరుకోక–

"నేను చూశాను – వెన్నెలలో నే మిమ్మల్ని చూసి నవ్వాడు – మీవద్ద ఎవరున్నదీ లేనిదీ – మీరు ఒంటరిగా ఉన్నదీ కనబడదేం –" అన్నది –

"నేను – నీవు నమ్మినా, నమ్మకపోయినా సరే...ఒక్కడనే ఉన్నాను – వెన్నెలమాత్రం ఉన్నది–"

"వెన్నెల, మిమ్మల్ని కౌగలించిందా?"

"ఏమో – లేక – నిజంగా నేను నీవన్నంత రసికుణ్ణి అయితే – ఏ దేవకన్య అయినా నాకు కనబడకుండానే కౌగిలించుకుందేమో – ఈమారు ఎన్నడయినా నాకు ఆమె కనబడితే నీవు అడగావని చెప్పనా – అయినా నీకు కనబడి, నాకేల కనబడలేదో–"

ఆమె నవ్వింది–

"ఎంత తెలివిగా మాట్లాడుతారండీ – మీ మాట నమ్మాలిసిందేనా, నా కళ్ళనే నేను నమ్మకుండా?"

"కౌగిలించినదన్న – ఆ కన్నె – కనబడనే లేదు – నీవు అనుగ్రహించరాదూ?"

"ఆమె సిగ్గుపడ్డది –"

"రండి – చాల్లెండి మీ పరిహాసాలు – నాటకానికి వెళ్ళాలన్నమాటే మరచిపోయినారా – అన్నట్టు కారు మీరే నడపాలి – వాణ్ణి వెళ్ళిపొమ్మన్నాను – ఇందాక కోపంలో –"

'మహాప్రసాదం'

... ...

"చాలా బాగుందికాదండీ – నిజంగా వ్రాసినవా రెవరో? – ఎవరండీ ఆ మహాకవి? – అప్పుడే నిద్రవస్తుందా? అంతచక్కని నాటకం చూసినతరువాత కూడా నిద్ర యేమిటండీ – అబ్బ – మేలుకుందురూ – పాటలు చాలా బాగున్నాయికాదూ? – ఆ ఆడవేషం వేసిన అబ్బాయి చక్కగానే పాడాడండీ – వేషం వాడి మొగంలాగా ఉన్నా......"

"ఏమిటో – ఈజగమంతా నాటకమేకాదూ?"

అన్నాడు ఆయన నిద్రమబ్బుతో -

"అయితే - ఎందుకువచ్చారు, మరి ఈ నాటకం చూడటానికి - ఏం వేదాతంమండీ - పోనీ, జగన్నాటకాన్నయినా, మేలుకుని చూడండి......"

5

"-అతికర్కశతర్క శతక్షుభిక్షపితక్షపణక్షణ భంగ పదమ్."

"ఇక చాలించండి - మీ వేదాంతం మోతతోనే తల దిమ్మెక్కిపోతూన్నది- ఎవరండీ, ఆ కవి?-"

"అయ్యప్ప దీక్షితులు."

"దీక్షితదవానలదుర్విదగ్ధం సాహిత్యమ్ - ఈతడే కాదండీ - పళ్ళూడిపోయిన తరువాత చెప్పే కవిత్వమంతా యిలాగే ఉంటుంది - కరకరా నమలడానికి పళ్ళు లేవుగనుక, కటుక్ కటుక్ మంటూ కవిత్వం అల్లాడు - నోటిరుచికోసం-"

"ఆయన చాలా గొప్పవాడు."

"పోనిద్దురూ - మీరూ అంత గొప్పవారు కారూ - ఆ ధోరణి కాస్సేపుకట్టి పెట్టండి - నాకో సందేహం వచ్చింది."

"నీ సందేహాలు ఎన్నడూ నాదగ్గరకు రావడం మామూలులేదే."

"చెప్పండి - నేను కళ్ళకి జోడుపెట్టుకుంటే - బాగుంటానా?"

"ఇప్పుడు నాకూ ఓ సందేహం వచ్చింది - నేను చీర కట్టుకుంటే ఇంకా అందంగా ఉంటానా?" అన్నాడాయన నవ్వుతూ -

"బాగుంటారు - ఏం - చివరికి వేదాంతం చీర కట్టుకోవడంలోకి దిగుతూందా?"

"కవిత్వం - కళ్ళజోడుమీద బుద్ధిపుట్టిస్తూంటే - నాకు చీర మనసు కాకూడదేం?"

ఆమె, ఇక అక్కడ నిలువకుండా చివాలున వెళ్ళిపోయింది -

... ...

"నేను-మీ ఎదుటబడి చెపుతున్నా ననుకోకండి -"

చెప్పడమే మంచిదనుకుంటాను - ఒకరిని ప్రేమిస్తున్నాను - మాటకు అడ్డం రాకుండా తిన్నగా వినండి - ఆయనలో ఉన్న ఆ అద్భుతశక్తిని - ఆయన వైదుష్యాన్ని - ఆయన రసజ్ఞతను - ఆ ఔచిత్యాన్ని - ప్రేమిస్తున్నాను - మీకు సమ్మతమేనా.

భోజనానంతరం వసారాలో పచారుచేస్తున్నాడాయన మినుకుమినుకుమనే చుక్కల వంక చూస్తూ - ఆమె తాంబూలం నములుతూ, ఆయనకు వక్కలూ, ఆకులూ అందిచ్చి - ఈ సంగతి తడబాటులేకుండా చెప్పేసింది -

ఆయన ఏమీ కలవరపడలేదు. అలా నెమ్మదిగాతిరుగుతూ - చిరునవ్వుతో, మామూలు మాదిరిగానే - శాంతంగా -

"సరే" అన్నాడు -

"ఎవరో తెలుసునా."

"ఎవరు...ఎవరో, నా కెందుకూ తెలియడం?..."

"పోనీండి – చాలా చక్కగా కథలు వ్రాస్తాడండి అయన ...పేరు నాకూ తెలియదు ... ఓం ... అని సాధారణంగా పడుతూంటుంది...అయన ఎవరో ... అయన దర్శనము చేయాలి..."

"ఓం–అంటే..."అయనే"–అనగా మగవాడనే ఏలా ...నీ సిద్ధాంతం ప్రకారం, ఏ సౌభాగ్యవతో కావాలికాదూ మరి..."

"కాదులెండి...నా మనసుకు తెలుసు...తప్పకుండా అయన – పురుషుడే– మా యిద్దరికీ ఓదో జననాంతర సౌహృదమనుకుంటాను...అయన భావాలూ, పోకడలూ, అన్నీ నాకు చాలా తెలిసినవిలాగా...నే నెన్నడో విన్నవాటిలాగా...కనబడుతూంటాయి... నేను, అయనను ఎంతో ఎరుగున్నట్టుగా అనుకుంటూంటాను...ఎవరో... ఎన్నడు చూస్తానో...మీరు – నాకు సాహాయ్యంచేస్తారా..."

"అయితే – నీవు మరోవిషయం ఆలోచించాలి...ఓం...అన్న సాంకేతికం, ఒక్కడినే నిరూపిస్తుందని ఎలా?..."ఓం"– లో త్రిమూర్తుల అంశలున్నాయి...అందుచేత నీ "ఓం" కూడా అంతేకాకూడదూ –. అప్పుడు నీవన్నట్లు – ఆ ముగ్గురిలో ఉండే అద్భుతశక్తిని కలియవేసి ప్రేమించాలిసివస్తుంది –"

"మీ పరిహాసాల కేం? – మీకు సమ్మతమైనా...కాకపోయినా – నేను – అయనను ... ప్రేమించాను ... తెలిసిందా?"

"మంచిది" క్షేప్తుం చింతామణిం పాణిలబ్ధ మబ్ధోయదీచ్ఛథ ...గంపెడు కవిత్వం కొడుకుల్నీ, కూతుళ్ళనీ ఎత్తి...కలకాలం సుఖంగా వర్ధిల్లండి...ఆ అద్భుతశక్తీ – నీవూను.

... ...

"ఎన్నాళ్ళకు! – ఎన్నాళ్ళకు నానోముఫలించింది–"

"ఏం – విశేషం?"

"చూడండి...అయన ఉత్తరం వ్రాశాడు...తన క్రొత్తపుస్తకాన్ని కూడా పంపించాడండీ..."శిరీషమాల" ఎంతచక్కనిపేరో ... అంత చక్కనిపేర్లు ఊహించగల...అయన...ఇంకా ఎంతచక్కగా ఉంటాడో...నేను ధన్యురాలనండి... నాప్రేమను...ఎవరేమన్నాసరే...పెల్ల డిస్తాను ఇంక...కొంతకాలము అయనతో కలసిమెలసి ఉండాలని ఉంది...?"

"పూర్తిగా సగుణోపాసనలోనికి దిగుతున్నావు."

"విశుద్ధమైన ప్రేమకు కళంకమేమున్నదీ... రాధలాగా, నేనూ – నా మనోనాయకుణ్ణి... ప్రేమించాను... ప్రేమిస్తాను."

... ...

"–నేను మిమ్మల్ని వదలివెళుతున్నాననుకోకండి – ఎన్నటికైనా ఈలా జరగాలి సిందే... మన దోవలు వేరు – మన ఆలోచనలువేరు – మన – అదృష్టాలు వేరు – నేను అగ్నిసాక్షిగా... మీభార్యను... కాని నా మనస్సు... దానికి అధినాథుడింకొకరు... వెళ్ళనా–"

"మానసికంగా ప్రేమిస్తూ – నీవు వెళ్ళడ మెందుకూ? మనసును పంపివేసి నీవుండిపోరాదు – ఒక్కతె వెళ్ళగలదులే."

"నీ మనసు తప్పిపోదు ఎక్కడాను –"

"అవును – నే నభిలషించేది అయన సాన్నిధ్యం –"

"చెప్పవేం మరి – అయినా, చేత్తో కథలు వ్రాస్తూ – నోటితో ప్రేమ – ప్రేమ – అని చెపుతూ – చివరకుమనసుతోనా ప్రేమించేది –"

"మీరు నా ప్రేమను అర్థం చేసుకోలేరు –"

"కొన్ని పాఠాలు చెప్పి వెళ్ళరాదూ? – విద్యాదానం చేసిన దానవవుతావు – ముందుకు ఎన్నడైనా అక్కరకు వస్తాయేమోకూడాను –"

... ...

"ఎందుకూ – ఎందుకూ – అలా విచారిస్తావూ? – కలకంఠికంట కన్నీరొలికిన–" అని చిన్నప్పుడు పెద్దవాళ్ళు బెదురుపెట్టేశారు – నన్ననుగ్రహించి మానేద్దూ – ఏమిటీ విచారానికి కారణం – చెప్పవూ?

"విచారమా – నాకీ ప్రపంచంలో విచారణకారణమేమున్నదండీ – చూడండి" – శిరీషమాల" నాకే అంకితము చేశాడు – నా జీవితము ధన్యమైందండీ! – ఆయన – నామీద – ఈదీనురాలిమీద ఎందుకండీ ఆయనకు అంతదయ – నేను అర్హురాల్నా ఇంత గౌరవానికి–"

"నీకు ఆగ్రహం వచ్చినా, అనుగ్రహం వచ్చినా కష్టమే – ఇదంతా సంతోషమేనా?–"

"మీకు విచారమా?–"

... ...

"ఎప్పుడు వెళ్ళడం?"

"ఎక్కడికి"!

"నీమనో... "ఆయన" వద్దకు..."

"... నాయిష్టం వచ్చినప్పుడు..."

"మరి – ఆయనకు – ఇష్టమేనా?"

"మీ కెందుకూ?"

"అత్తా – మామయ్యను కొడుతావు కాదూ – చూడు ఏం చేస్తున్నాడో –"

"ఏం చేశారూ –!"

"మరే – నీవు వ్రాసుకుంటావే – అలాగే చిన్న కాగితాలమీద తానుగూడ – రాసేస్తున్నాడు –"

"ఏమిటి –? ఉత్తరమా?"

"ఉత్తరం కార్డుమీద కాదూ రాసేది – చిన్నముక్కల మీదే – ఏమిటో పిచ్చిరాతలు – "ఆ అమ్మాయి తలలో – మల్లెపూల చెండు – జారి పడిపోయింది – " ఎందుకు అత్తా! అలా రాయడం?"

"ఏమో..."

"ఇంతేనా – నీకు తెలియదూ – పోనీ ఇంకోటిచెప్పకో చూద్దాంమరి – మామయ్య పేరేమిటి?"

"నీకు తెలియదూ? –"

"ఆ పేరు కాదు – ఇంకో కొత్తపేరు –"

"నాకు తెలియదు – కొత్తపేరేమిటి –"

సరేలే – నీకు ఏమీ తెలియదు మరి – నేను చదవలేదని – నాకు ఏమీ రాదని నన్ను కోప్పడుతావుకాదు – మామయ్యపేరు తెలియదు – ఏంరాసేదీ తెలియదు –

"పోనీ నీవు చెప్పరాదూ!"
"ఊహుఁ –"

... ...

"ఈలా ఓమారు రావూ? –" అని పిలిచాడు ఆయన... ఆమె వినిపించుకోకుండా వెళ్ళిపోతూంది – ఆయన పరుగెత్తుకుని వెళ్ళి పట్టుకున్నాడు –
"నేను పిలిచాను – వినపడలేదూ! –" అని నవ్వుతూ అడిగాడు ఆయన –
ఆమె తల వంచుకున్నది – కళ్ళవెంబడి జలజల నీళ్ళు రాలుతున్నవి –
"నన్ను క్షమించ – ఉహు – నా అపరాధాన్ని – నన్ను ఎన్నటికైనా మరచిపోగలరా – ఎన్నడన్నా దయతో – నన్ను తలుచుకుంటారా – నామాట అనుకుంటారా"
"ఏం విశేషం – నిన్ను మరచిపొమ్మన్నావా?"
"సెలవా – నన్ను మన్నించండి –"
అని ఆయన పట్టు వదిలించుకుని ముందరికి పోబోయింది – ఆయన ఆమెను ఆపి –
"ఏమిటి అపరాధం? – ఎక్కడకు వెళుతావు? –" అని అడిగాడు.
"స్వర్గానికి – ఉహు – కాదు, నరకానికి"
ఆయన నవ్వాడు – ఆమె ఇక దుఃఖ మాపుకోలేక పోయింది –
–ఆయన ఆమెను చేరదీసి సమాశ్వసించాడు –
"నీ వేంచేశావు – నేనూ కథలు వ్రాయకుండా ఉండలేక పోయినాను – కాని నీఅంత బాగా వ్రాయలేను – నీ పేరు – ఫలానా ఆయన భార్య అని – చెడగొట్టట మెందుకని – ఏదో – పేర వ్రాస్తూన్నాను –"
"ఇంకా నన్ను – మన్నించరూ – ఇక నేను కలం పట్టను – మీ – మీ భార్యను అవుట మాత్రం చాలు – అంత గౌరవానికి నోచుకున్నందుకే – ధన్యురాల నయినాను –"
కాదు – నేను ఇక వ్రాయను – నీవు – నీవే ఇందుకు తగినదానవు – లోకం అంతా గౌరవిస్తూంటే – నిన్ను చూసి సంతోషిస్తూంటాను–"
"అంతకన్న మంచిపేరు దొరకదనా? – ఓం అని పేరు పెట్టుకోవడమెందుకూ?"
"చెప్పలేదూ – నీవూ – నేనూ – బాబు – మన ముగ్గురం కలిసి – ముక్తసరిగా – ఏమవుతాము –"

... ...

"మామయ్యా! – మరిచిపోయినా – ఓం – ఓం – ఓం –"
"ఏం పొగరు రా – తన్నులు కావాలా – అన్నది ఆమె –"
"నీవు ఎందుకు – నీకో కూతురు పుడితే – వాడికి యిస్తావుకాదూ – అప్పుడు – మనపిల్లే వాణ్ణి తంతుంది."
"చూడు, అత్తయ్యా!–"
"ఏం – అత్తయ్య చూడటమెందుకూ – నన్ను ఓం – అంటే నే నూరుకుంటానేం – పోనీ నే నూరుకున్నా – రేపు మా అమ్మాయి ఊరుకుంటుందీ – మా నాన్నను ఎందుకన్నావని నిన్ను పట్టుకు తంతుంది –"
"నీవు కొట్టవుగద – మామయ్య – ఓం –"
"ఆ – మామయ్య – ఓం – మామయ్య – కూతురు గీం – దాని మొగుడివి నీవు – ఢమా ఢోం"